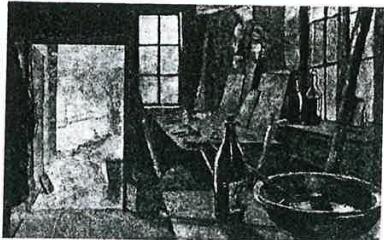

LØCHEN

Kalle Løchen: Malerskolens atelier, Modum. 1883.

Løchen, Kalle (eg. *Karl*) (1865–93), n. maler og skuespiller, f. i Fåberg, bror av Arne og Einar Løchen og Hj. Løken. Etter læreår hos W. v. Hanno, Middelthun og K. Bergslien sluttet han seg 1883 til en krets av unge kunstnere, bl.a. Edv. Munch, H. Strom og J. Sørensen, som ble korrigert av Chr. Krohg og av Fritz Thaulow i «friluftskademiet» på Modum 1883–84. I 1889 var han elev av Bonnat i Paris. L. vakte oppsikt allt som 17–18-åring med det impresjonistiske forsøk «Kongshavn bad» og det fine gråsteinte interiør «Fra malerskolens atelier, Modum», begge i Nasjonalgalleriet, som også eier de levende, godt karakteriserte portretter av Cecilie Krog (1885) og agent Christensen (1889). Utan helt å oppgi maleriene gikk han imidlertid 21 år gammel til scenen og debuterte 1886 i Bergen med Hamlet. Senere spilte han også med hell bla. Osvald. I sine siste år var han knyttet til Tivoli teater og Carl Johan-teatret i Oslo. [Litt.: Rolf Løchen, «K.L.» (1965)]

LØCHSTOR, Niels (1714–85), n. kunsthåndverker, kjent for sine lakkarbeider med kineserier. Gikk i 1730-årene i lære i sin hjemby Chra. og 1740–42 i London. Etter hjemkomsten fra London drev han sannsynligvis først verksted i Chra., fikk 1753 borgerskap på Bragernes og virket resten av sitt liv i Drammens-distriktet. Utførte lakkmaleri på møbler, metallarbeider og pappmasjé. Fikk 1780 og 1781 Det kgl. danske landhusholdningsselskabes større sølvmedalje som oppfinner av ferriss til lakkering av pappmasjé og impregnering av tekstiler til regntøy. Av hans arbeider kjennes signerte urkasser. [Litt.: Anneken Pettersen, «En Bragernesmester i «lakerkunsten»; oppfinnaren N.L.» (1934); Robert Kloster, «Et nyfunnet arbeid av lakermesteren N.L.» (i «Drammens Museums årbok» 1938–43 (1944))]

(E.W.R.) **Loddesel**, Asulv (1896–), n. sivilagronom, f. i Øyestad, landbrukskandidat 1920, dr. agric. 1929. Landbruksingeniør-assistent 1920–25, stipendiat og assistent i geologi og jordbrukslære ved NLH 1926–30, tilknyttet Statens forskogsgård Voll 1930–33. I 1933 sekretær i Det norske myrselskap, direktør 1942–66. Har bla. utg. «Myrene i næringsslivets tjenester» (1948).

(S.Chr.) **Lodig** (mfl. *lödich*, til *löt*, lutting av metall, metalls finhet) brukes om edelt metall med betydning: fullvektig, ren, ublandet; derfra overført: som er helt igjennom ekte og verdifull, gedigen («l. kunst»); *lodighet*, fullvektighet, renhet, ekthet, spesiell for solvmerdene i solvlegeringer; se Finhet.

Loddingen, herredskommune i Nordland fylke, ligger på den s.ø. del av Hinneøya innerst i Vestfjorden, grenser i s. mot Vestfjorden, i ø. mot Tjeldsundet, i n. mot fylkesgrensen, i v. følger grensen tindene mellom Raftsundet og Øksfjorden.

867

Øksfjorden skjærer seg ca. 20 km inn i L., Kanstadfjorden ca. 15 km. Overalt i L. er nakne og bratte fjell med botneter og mange vann mellom tindene. I v., hvor berggrunnen tilhører Lofoten-eruptivenes synitter, når toppene jevn over 800–900 m.o.h. og noen høyere (Møysalen, Hinneøyas høyeste tind, 1266 m). Lenger i ø., hvor berggrunnen består av granitt, er de lavere (600–800 m). Mellom de to fjordene, i Øksfjordjellene og Erikstadfjordjellene, finnes jernmalmforekomster som har vært gjennom prøvedrift, senest 1957. I L. ligger de ø. fiskeværet i Lofoten, Svollingen, Kjøsøy, Ringøyvåg, Erikstad og Loddingen. I enkelte år, med ø.-loftofiske, pågår det rike skreifiske helt opp til Kanstadfjorden og Loddingen. Kommunen er det vesentlig småbruk med noen større gårdsbruk i Vestbygda. Nærmer ¼ av befolkningen i L. bor i kommunikasjonsknutepunktet Loddingen ved innløpet til Tjeldsundet. Stedet ligger i skjæringspunktet mellom den vanlige skipsleia n.-s. gjennom landstrekningen og leie ø.-v. mellom Narvik og Lofoten. Stedet er en av de sterre laststasjonene på kysten, har bunkerstasjon for kull, koks, salt og vann, og har mek. verksted og slipp, bilverksted, snekkerverksted, hotel, sykestue m.m., kino, teatersal, svømmehall og tidsmessig idrettsanlegg. Stedet har veiforbindelse med Harstad og riksveien fra innlandet til Vesterålen og dessuten ferjeforbindelse med Bognes i Tysfjord og europavei 6 på s.-siden av Vestfjorden. Sjøverts ruteforbindelser er gode, og flyplas på Evenes er beregnet ferdigbygd 1971–72. Utøm stedet L. er bebyggelsen spredt mes i små fiskevære og husklynger hvor terrenget tillater det. På enkelte av disse stedene drives en del fisketilvirkning. På Kjøsøy og i Erikstad er det kjoleanlegg med heisdrift for kjøp av fisk, sild, hvalkjønn mm., og i Ringøyvåg et tangmelfabrikk. Kommunen har rikelig tilgang på elektr. kraft. Skolestallet er godt utbygd. L. har en meget vakker skjergård, særlig utenfor Vestbygda, med store muligheter for fiske og friluftsliv, og i fjellet er det meget vakker natur med bratte fjellpartier og vann, hvor det er rik adgang til sportsfiske og et ypperlig skiterraing. [Litt.: L. Walsø-Kaustad, «L. Vi graver i fortiden» (1968)]

L.H.H. Navnet er eg. gårdsnavn og er visstnok sammensatt av *laðr* i gen. (glm. *laðu*) og eng.

Lødrup, Hans Peter Elisa (1885–1955), n. journalist og publist, f. i Skien. Cand. jur. 1908. Kjøpte 1930 Lillehammeravisen «Lillehammer Tilskuver» og «Gudbrandsdølen» som ble slått sammen til en bedrift. Utgav bl.a. «Våre hjem» (1943), «Gustav Vigeland» (1944), «Det store oppgaven» (1945) og «De mekaniske verksteders landsforening» (1949).

Löffler, Friedrich August Johannes (1852–1915), t. baker

log, prof. i hygiene i Greifswald, 1913 direktør for Robert Koch-instituttet i Berlin. Oppdaget difteribasilen 1884.

LØDINGEN

3128 innb. (1970)

531,3 km², 5 km² jordbruksareal, 44 km² skog, 17 km² ferskvann

Yrkessbefolkingen fordelt på næringsveier (avrundede tall): 11% Jord- og skogbruk, 18,7% fiske og fangst, 5% industri, 10,3% bygge- og anleggsvirksomhet, 8,5% forretningsvirksomhet, 17% sjøfart, 6,5% samferdsel, 21,6% andre tjenesteytende yrker

Fiskeflåten (1968): 62 dekkete farkoster, herav 6 over 30 ton

Valgstatistik, formue, inntekt etc., se Nordland fylke

Löffler, alder-ark med unc alderlige Vittekoi), som «Ud middelalde (1889).

Løfsnes, I 1949, lære for sjømer fra 1951, arbeide sc Stortinget, flere tillitsmedarbeide «Orienterin kludret av, med å stiftu mann fra si Løfstedt, Ha i latinsk vei universitetet dende latinis lys over senh er «Syntactic tax des Latei som omfatter rende taler. J stemt for Inn utk. 1958.

Løfte (jur.). I stand ved to, etter n. rett bi det, dog først f kunniskap. Et

ådr fram til den til hans kunnisk Løfteamaget er og benyttes til å i stål- og jernvermekaniske verk

fordi man slipp spenne fast plat i vis strommen a må sikre seg mot

Løfting. 1. På vil

hvor hovdingen c

2. På større, elh bygning til bruk f verket på land, Løfteamektor (en

eng i USA har

egenlilig misvis

operat som samti

skjer under fi

des autonome

lyver, vil de

se (som først

kan rope en)

gode resul

en grunnleg

forandringer

i den lille føle

steinalder, folkevandringstiden — for vikingetiden og vikingetiden og middelalderen dette omfatter.

Fra den yngre steinalder ca. 1500 f.Kr. registrerte konservatoren en spydspiss av skifer som var funnet i en torvmyr på Hegstad. Ved utgravingen av Løyskogveien folkeskole var det funnet en kniv, en spydspiss og en pilespiss av skifer. Disse tingene hadde Brynjulf Valnes, Offersøy, tatt være på.

Fra folkevandringstiden ca. 500 e.Kr. registrertes videre en grav på Asmund Hansen, Tofte, Tjeldnes' gård. Graven var på innmarken, men den kunne ikke direkte påvises, så det ble ikke foretatt noen utgraving.

Fra tiden før vikingetiden ca. 700 år e.Kr. omtalte konservatoren 7 graver på Våje på Tjeldøy, som var utgravd i 1950.

Fra vikingetiden ca. 800—1000 registrerte han på Kvannes på Tjeldnes en gravrøys ca. 10 meter i diameter og en meter høy. Denne var godt bevart. Fire andre ødelagte røyser ble registrert.

På Lødingen prestegårds utmark Ytre Fenes registrerte konservator Simonsen en sver gravrøys godt bevart på 16 meter i diameter og 2 meter høy. Det var også tre andre røyser der, men disse var ødelagt. På spørsmålet om disse røyssene skulle graves ut, svarte konservatoren at de skulle ligge i ro og bevares som gamle kulturminner.

Fra middelalderen ca. 1300—1700 fant konservator Simonsen gårdaugger på Øksnes, Vågehann og Øya (Offersøy). Disse var mer en saret av verdi og tid. Haugene er fra en fellestid før utflyttingen. De består av veldige dunger av avfall —

Konservator Simonsen betrakter beinrest.

rester av hus og tømmer og gjødsel — dyreben og fiskeben og saker fra denne tid. Husene har stått på disse dungeene. Dette var på eiendommene tilhørende Leif Andersen, Øksnes, Øksneshamn, Amund Prytz, Våghamn og Bjarne Valnes, Offersøy.

Av funn fra denne tiden hadde Leif Andersen en beinskjæ, en angel og en huggestabbe av en hvalvirvel. Tidligere er mange ting sendt Tromsø Museum fra gården hans.

På Vågehann hadde Amund Prytz en leirkrukke (salvekrukke) som er kommet fra Vest-Tyskland

ca. år 1400. Han hadde også to hengels fra samme tid, en krittpipe fra 1600—1700, og så var det stumper av leirkrukker og lignende fra sistnevnte tid.

Konservator Simonsen var også nede på Hustad gård, hvor Chr. Ellingsen gav opplysninger. Også der var det funnet ting fra middelalderen.

Konservator Simonsen og hans medarbeidere har hermed gitt et stort og verdifullt bidrag til belysning av Lødingens historie fra yngre steinalder til middelalderen.

Et tidsbilde:

Rotur Vestbygda—Myklebostad og tilbake

Odd Andreassen, Hesten

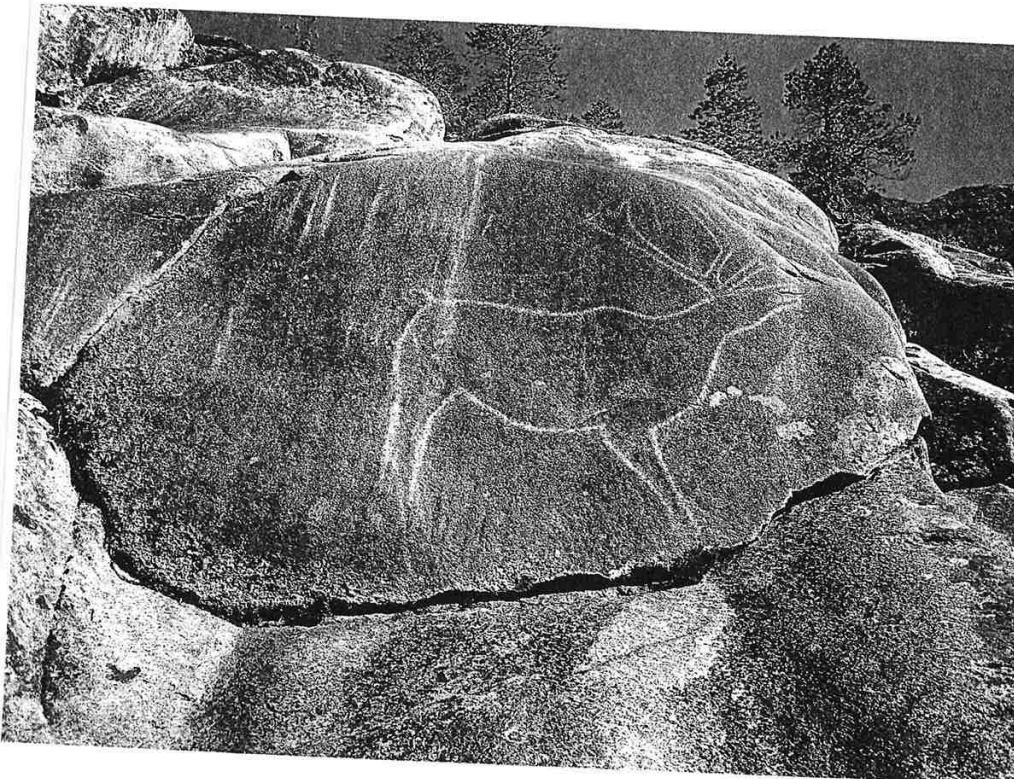
Dette som jeg skriver om her, hender vel omkring midt i 20-årene. Kommunikasjonene den gang var ikke som nå. Skulle en utenom stuedøra, måtte en bruke apostlenes hester eller robåten. Det var ikke mange biler og motorsjarker som nå. Som de fleste familiene i Vestbygda levde vi av fiske og et lite gårdsbruk. Havet gav fisk og kontanter og jorda gav potet, melk, kjøtt og ull som var de nødvendigste levnetsmidler. På

grunn av kommunikasjonen ble det sjeldent noe nytt innslag i besetningen på gården. Som rimelig kan være ble det en del innnavl og dermed små dyr med liten slaktevekt og dårlig ull.

Far fikk vite at på Myklebostad hadde de en bedre sauerase enn den som var hos oss. Mor og far ble enige om å kjøpe nytt «elde» på Myklebostad. En godværsdag på høsten rodde vi tidlig en morgen på en tre-

roring, min far Anton Andreassen, min svoger Gudmund Dalheim og jeg innover. Det var langt å ro. Vi kom til Myklebostad ute på ettermidagen og ble godt mottatt av slekta. Vi fikk kjøpe to saulam og et værfjam. Etter at vi hadde fått mat og kaffe, tok vi på heimvegen. Vi var ganske ømme i baken etter å ha sett på ei smal tofte og rodd hele dagen. Vi var ikke heime før sent på kvelden.

Årbok for Lødingen

Utgitt av:
Lødingen Lokalhistorielag
11. årgang

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET
I TROMSØ

- 5 FEB 1990

1988

vært poststed. Disse gårdene var før den tid sentrale sted i båtposthistorien og gjestgiverienes tid.

Samlet ble det utlignet 1690 Spesidaler i sølvskatt i Lødingen sogn i 1860. Sognet omfattet også Tjeldsund og Tysfjorden. Utenom dette ble de utlignet 89 Spesidaler og 89 fem nittendedels skilling i sølvskatt

som skulle betales av Interesentene af det Trondhjemiske Handels- og Fiskerietablissemest i Hundholmen. Av denne summen kom det på: Hustad i Lødingen — Christian Ellingsen 2 Spesidaler. Sogneprest Schjelderup 2 Spesidaler 89 og fem nittendedels skilling.

Det ser ut til at det bare var disse

to som var interessert i den Trondhjemiske Handel den gang.

Og så ble det bank — NORGE BANK — Folket i Lødingen tok sin del av disse byrdene.

Spinnehjul fra Vestbygda

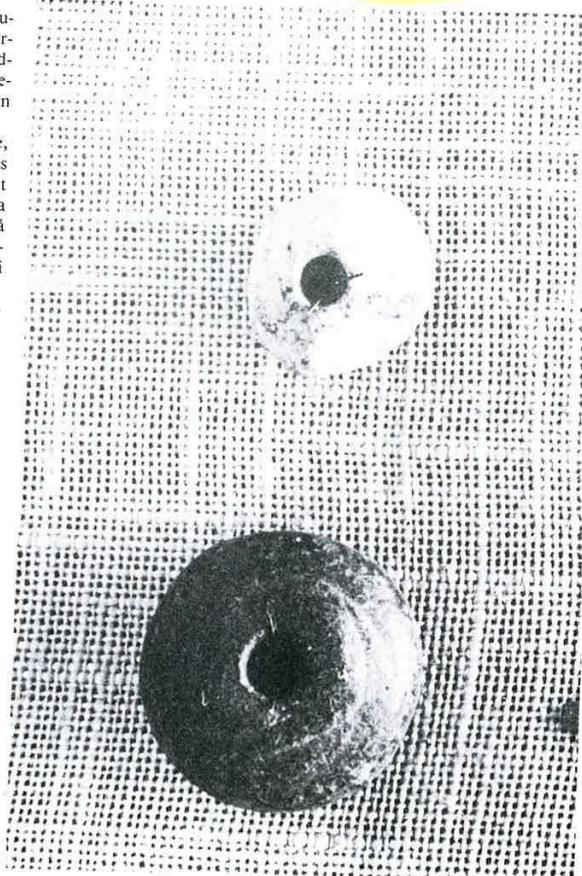
— Helge Strand —

Under utgravingen av en hustomt på Øksnes, like ved Øksfjorden i Lødingen er funnet en del oldsaker som er sendt Tromsø museum, og konservator P. Simonsen sier følgende om dette:

Her er et skår av en klebergryte, et spinnehjul til handtein, likeledes av kleber. Disse sakene er snarest tidlig-middelalderlig, og da vel fra en gammel boplass, men kan også være rester av et gravfunn fra vikingtiden. I alle fall hører de hjemme i tiden mellom år 800 - 1200.

Skiferspydspissen er fra steinalderen ca. 1000 - 2000 før vår tidsregning. Da gikk sjøen ca. 15 m. høyere enn nå. Spydspissen bærer da også slitespor som viser at den i sin tid er tapt i sjøen og har ligget på havbunnen en tid før stedet ble tørt. Den andre skiferspydspissen er fra samme tidsalder.

Eldre folk på stedet forteller, at de sohn barn fant mange slike kleberhjul (spinnehjul) på stedet, og barna brukte de som leker. Stedets folk gikk ut fra at det var gamle «fisksøkker».

Spørre Sæter i Lærdalsøyri ob. Hinnøya
størstilige vokne. 8

- ✓ sit-!, sit-! - osv.
- ✓ sjøl-! - pros.
- ✓ i sam- li:!
- ✓ ges'sg, ges'st, vien'
- ✓ ei'en, ei'e - egen'
- ✓ leg'ge, leg'ge (dvs: leg'ge)
- ✓ d'E he'gat i a' vett'e
- ✓ høy'nen, hø'ny - feyn'nen, fe'ny
- ✓ sil'yo-tu; utpå pho'm
- ✓ set-! set-! sat-! sot'le
- ✓ lig-! lig-! läg'! lag'ge - lie
- ✓ fæ:! fæ:t! fæ:! fæ:d-! - lie
- ✓ for' læg-! osv, for' læg'ze sia
- ✓ de va læm'me han ike va a' yja-!
- ✓ soll'hen, Læg'gen, veg'gen, fræg'gen (yngre),
næf'lyken osv. (eldre)
- ✓ ha hei'ke du?
- ✓ og ha man- - gæz leg't! de
- ✓ de bi:l mi ih'e fer utsa' all'edaigen
- ✓ han e mi man- - stein
- ✓ hæs'tu - et fild' Verbergja, puny hæs'tu - gorden
og hall etter fildet

Hallfrid
Christianus
optegnelser.

1935. De nærmeste boplasser til tross for Lyngvebaam
forsøg var intet materiale; like så lite som selve Lp.
stat, på 4. boplass bestemt for Lp. fant jeg ninnførte:
1. boplass: En av de nærmeste, i østover, 40-44 m.
en munn oppifte (gasteromodulus 2),
hunnen fikk et ørnimpregnert i hatt.
 2. boplass: Nærmeste, følgende oppifte til
lytten (fra Gravvik):
 3. boplass: Nærvinnes: følgende eksemplarer, 54°,
føtt over i øst. her, men godt over
hver en i hundre, føttens hatt
i Lp., kansen ikke berørt.
 4. boplass: Her finnes stedegent young; Lp.
Villavann Slættstrand, eldste nærmeste
de voklene bør enkelt få målt. Plans
tøy røster minner lit gjengjeldes en
målt, men ubekreftig; knuter for-
ferdig, 4 fra Vestbygd, har øret "ute".
 - 5.-f. bopl.: Lundli, utskilt fra strand hoved-
øgle. Smakhet med en del voklene; in-
av honene fra Vestbygd i Lp.
 6. boplass: Strands, hovedøgle. Tøllene født
og opsvokset her, like ute. Eller de
hørde så trivelig med høye!

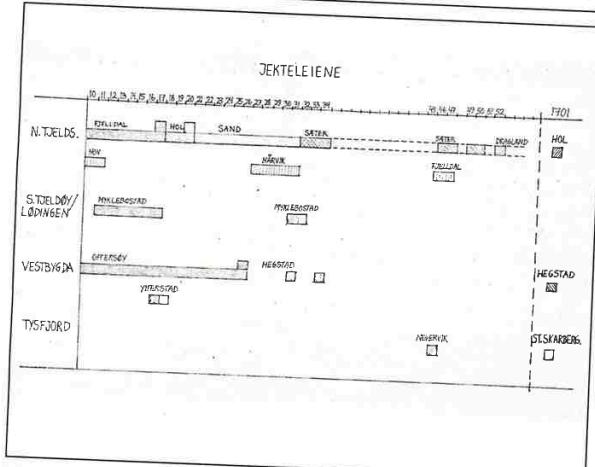

Diagram 1 som viser hvilke steder som var i ekteleier på 1600-tallet.

stander da. For det første var det hyppig skifte mellom hvilke familer som eide jekter, og følgelig hvilke steder som var jekteleier. For det andre ser det ut til at det til tider var konkurranse innenfor det som seinere ble regulerte bygdefardistrikter, f.eks. kunne to gårder like i nærheten av hverandre være skipperster.

Den grafiske framstillinga viser hvordan skiftningene var mellom hvilke steder som var jekteleier på 1600-tallet. I utgangspunktet ser det ut til å ha vært fire naturlige distrikter i området, som i det følgende er kalt Nordre Tjeldsund, Sør-Tjeldøy/Ledingen, Vesthygda og Tyfjord.

Under de gode tidene i tørrfiskhandelen for 1620 var det stabilt grunnlag for tre faste jekter. Disse var på Fjelddal, Myklebostad og Offersøy. Men vi ser at det i **Nordre Tjeldsund** i tillegg var konkurranse mellom Fjelddal og Hov i 1610-II, og mellom Fjelddal og Hol i 1617. I periodene 1627-31 og 1645-47 var det også to jekter som dekket Nordre Tjeldsund. **Sør-Tjeldøy/Lødingen** hadde egen jekt på Myklebostad inntil 1617.

gikk den ut. I 1631-32 ble stedet re-establisert som jekteleie i ett år, før s. å forsvinne for godt. Situasjonen var da mer stabil i Vestbygda med ei fas jekt utover i hundreåret, først på Offersøy og seinere på Hegstad. I tillegg forsøkte Ytterstad å kile seg inn med egen jekt i 1617-18, men deretter gikk den ut av bildet igjen. I Tysfjord var det egen jekt bare i 1645-46 — de øvrige årene ble tørrfisklasten herfra trolig ført med andre distrikters jekter.

I en periode på 42 år (1610-52) forekommer det 14 jekteskippere bosatt i Lødingen, Tjeldsund eller Tysfjord på 13 forskjellige gårder. Forholdet viser at direkte suksesjon fra far til sønn på samme gård var heller uvanlig. Det å være jekteier var ikke noen livslang geskeft på denne tida. Eksempelvis fortsatte både Mikkel Pedersen, Fjelldal, Laurits Sivertssen, Offerøy, Oluff Amundssen, Myklebostad og Peder Joenssen, Hegstad, som vanlige bønder i mange år ettertatt de falt ut av skippermannstallet. Jektebruket fortsatte da på andre gårder. Hva årsaken var til at de gav opp, sier kilde ikke noe om. Men kanskje var det ikke regningssvarende å drive p.g.a. dårlig fiske. Forlis og dermed tap av last og formue kan også ha vært årsaken i noen tilfeller. På den annen side er det påfallende at mange skipper fortsetter å bo på det tidligere skippersetet og å betale høyeste leidangsskatt i mange år ettertatt de sluttet med jektebruket. Dette vitner ikke om noen plutselig ruin.

Var det hard konkurrans mellom jekteskipperne?

Vi skal se litt nærmere på hvordan overgangene skjedde. I Nordre Tjeldsund kom det altså ny jekt til på Hol i 1617 i tillegg til den på Fjelddal. Leilendingen Hans Madssen fikk dette året egen jekt – resultatet var at Mikkel Pedersen på Fjelddal sluttet med sin i 1618. Det var neppe tale om avtalt «suksesjon» ettersom begge jektenes vitterlig seilte til Bergen i 1617. Mikkel fortsatte imidlertid sin virksomhet som leilending lenge etterat han ble utmanøvert fra jektefarta.

I Vestbygda tok Størker på Ytterstad opp konkurransen med Lasse Sivertsens gammeljekt på Offersøy samme året. Men i dette tilfellet var det gammelskipperen som trakk det lengste strået. Størker gav seg iallfall som skipper i 1619 eller 1620, mens Lasse fortsatte til i 1626.

Nord i Tjeldsundet ble det igjen dobbel kapasitet i 1620. Trond på Sand etablerte seg med egen jekt i tillegg til Hanns Madssen på Hol, som altså hadde utmanøvert Mikkel Pederssen i 1618. I 1620 seilte det følgelig jekter både fra Sand og Hol. Men i det neste året var det ikke lenger flere enn en jekt fra hver øy.

LØDINGEN, TJELDSUND OG TYSFJORD
HISTORIE
— IV —

Trykk: Sentraltrykkeriet A/S — Bodø
Innbinding: Halfdan Falck Bokbinderi — Bodø
Papir: IIS g Hannoart Matt
Copyright: Lødingen, Tjeldsund og Tysfjord kommuner
ISBN: 82-992102-0-8 (KPL)
ISBN: 82-992102-2-4 (BD. 2)

FRA STEINALDEREN
TIL
1700-TALLET

Forfatter og billedredaktør:
ALF RAGNAR NIELSEN

Norsk allkunnebok

Loddo—Lodingen

Asaasvold Loddessol.

1933–42, siden direktør s. st. L. har m.a. vori form. i Komitéen for myr og jordvern i kystbygdene, nestform. i Den dept. bureisingsnemnda, medl. i Utmarks-komitéen, Landbruksdept., Ålmenningsskomité og Ved- og tørvkomitéen. No. dele-gert på fl. internt kongressar og mote. Har konstruert app. til jordanalyse (s. elektrodiylyse). L. har teki initiativet til dei s.k. myr-inventeringane (s. myrs-kaup) og har gatt sterkt inn for å rasonaliserare brenntorvdrifta i kystbygdene. Visepres. i The Scottish Peat and Land Development Association og medl. i Finska Mosskulturföreningen och Lantbruksvetenskapliga Samfundet i Finland. Red. Meddelelser fra Det norske myrselskap sidan 1933. Har m.a. gjevi ut «Myrene i næringslivets tjenestes» (1948) og elles oml. 60 faglegge, art. og art. i skand. og amer. tidskrift.

J. H. S.
Lodda, høgste fjellet i Auestevoll h., Hord., 236 m o. h.

K. G.

lodig (av mikk loddich, til å løft, lutring av metall, metallindruk), nyttja om edelt metall i tydinga fullvektig, reint, skjort. — I overford tyding om noko som er heilt igjen-nom ekte.

Lodingen (gn. *Lødheng, av gen. til lada, eldre hlaða f. le, og eng f. eng. Ein lodingstjerding. E. V.), øy- og fjordherad og kyrkjessku i L. prgj. i Nord. fylke. L. var eiga sokn [og prgj.] ved reformasen i 1589. L. h. femnde opph. og om h. Tysfjord (skilt ut 1869) og Tjeldsund (skilt ut 1908). L. ligg på både sider av Olofjorden og Tjeld-sundet med noko over halvparten på Hinnoya i Lofoten, og noko under halvparten på fastlandet s. f. fjorden. Dessutan finner h. om s.v.-sida av Tjeldoya og heile Baroya. Den delen som ligg på Hinnoya, har i s. kyst mot Vestfjorden. Kysten er mykje innskoren. Øksfjorden og Kanstadfjorden går mot n. n. mest til herreds-grensa og deler h. i 3 smale, høge halveyar med bratte tinder og botnar med småvåt og nokre brear. Høgst er Moysalen på n.v.-grensa, 1266 m o. h., kjent sjomerkar. S. f. den mindre halvoya ligg mange små øyar og skjær,

Gullesfjorden i Troms. Den a. halvoya er noko lægre og har ei strandflate i a. langs Tjeldsundet. Her ligg bygdesentret, strandstaden L. Tjeldøya er og full av fjell. Trolltind på h.-grensa nær 1000 m o. h., mot Tjeld-sundet i v. er lægre land, delvis mylndt. Baroya er lægre. Fastlandsdelen av h. er ei smal stripe n.v.-s.a. på både sider av den 35 km l. smale Elfjorden og vidare kr. Guovdelasjávri til grensa mot Sv. Her er fjella høgre og står bratte mot Elfjorden og mot dei store vatna i Mjølkedalen. Høgst er Storritten på riksgrensa (riksroys nr. 254 A) 1503 m o. h. Største vassdraget er Sorelvra som samlar vatnet frå Rauvatnet, 470 m o. h., Skärvatnet, 157 m o. h., 2,6 km². Hjartvatnet, 253 m o. h., 2,3 km². Store Mjølkavatnet, 84 m o. h., 3,6 km², Sjurvatnet 56 m o. h. og II. store vatn i Ankenes h. i n.a. Sorelvra går mot n.v. gj. Mjølkedalen ut i Forsavatnet, 33 m o. h., så mot a. i foss ut i Elfjorden. Vassdraget verken er bygt ut interkomm. med oml. 2000 kW. Elvar og vatn på øyane er mindre. Den a. delen av h. skal få kraft frå Ningen. I Grønlev frå Kåringvatnet til Tjeld-sundet har L. Elverk ett eldro kraftverk på 185 kW. Fjellgrunnen er glimmerskifer lengst a. på fastlandet, lengre v. og på øyane granitt med noko syennitt ved Øksfjorden lengst v. I L. har vore brote jarmalm ved Elfjorden og koparhaldig svovelkis i Mjølkedalen. Jordar er mest sand og aur, noko leire og myr. Årsnedhar 1644 mm (Kanstadbotn), årstemp. 3,5° (Lodingen). Det er gjort mange fornfunn frå steinalderen og jernalderen. L. kyrkje ved strandstaden L. er ei krosskyrkje av tommer frå 1756. For var her ei stavkyrkje av tommer frå 1885. Strandstaden L. er ein gl. handelsstad og var knutepunktet for snoggruta og ruta til Narvik, for snogg-ruta var lagd gj. Raftsundet lengre v. L. har sjukestove, kommune, gammelheim, kommune, realskule og kino.

Flatlandet 1050,05 km², av det 634,75 på 338 øyar i havet, 0,22 på 59 øyar i ferskvatn. Det er 677 vatn på tils. 50,05 km², 29,05 km² er myr, 16,53 km² er snøbrear, 220,38 km² ligg mell. 0 og 60 m o. h., 128,66 m og 60 og 150,25 mell. 150 og 300, 290,02 ml. 300 og 600, 161,63 ml. 600 og 900, 315,83 ml. 900 og 1200 og 0,28 km² ml. 1200 og 1503 m o. h. Folketal og husstaud. Folketal i 1900 3967, 1910 3634, 1920 3029, 1930 2462, 1940 4014, 1950 3819, 1960 3680, 1970 3535, 3,9 på kvar km² land. I 1948 hadde 2782 husstaud, i 1950 2713, i 1951 2696, i 1952 2678, i 1953 2656, i 1954 2633, i 1955 2608, i 1956 2583, i 1957 2558, i 1958 2533, i 1959 2508, i 1960 2483, i 1961 2458, i 1962 2433, i 1963 2408, i 1964 2383, i 1965 2358, i 1966 2333, i 1967 2308, i 1968 2283, i 1969 2258, i 1970 2233, i 1971 2208, i 1972 2183, i 1973 2158, i 1974 2133, i 1975 2108, i 1976 2083, i 1977 2058, i 1978 2033, i 1979 2008, i 1980 1983, i 1981 1958, i 1982 1933, i 1983 1908, i 1984 1883, i 1985 1858, i 1986 1833, i 1987 1808, i 1988 1783, i 1989 1758, i 1990 1733, i 1991 1708, i 1992 1683, i 1993 1658, i 1994 1633, i 1995 1608, i 1996 1583, i 1997 1558, i 1998 1533, i 1999 1508, i 2000 1483, i 2001 1463, i 2002 1443, i 2003 1423, i 2004 1403, i 2005 1383, i 2006 1363, i 2007 1343, i 2008 1323, i 2009 1303, i 2010 1283, i 2011 1263, i 2012 1243, i 2013 1223, i 2014 1203, i 2015 1183, i 2016 1163, i 2017 1143, i 2018 1123, i 2019 1103, i 2020 1083, i 2021 1063, i 2022 1043, i 2023 1023, i 2024 1003, i 2025 983, i 2026 963, i 2027 943, i 2028 923, i 2029 903, i 2030 883, i 2031 863, i 2032 843, i 2033 823, i 2034 803, i 2035 783, i 2036 763, i 2037 743, i 2038 723, i 2039 703, i 2040 683, i 2041 663, i 2042 643, i 2043 623, i 2044 603, i 2045 583, i 2046 563, i 2047 543, i 2048 523, i 2049 503, i 2050 483, i 2051 463, i 2052 443, i 2053 423, i 2054 403, i 2055 383, i 2056 363, i 2057 343, i 2058 323, i 2059 303, i 2060 283, i 2061 263, i 2062 243, i 2063 223, i 2064 203, i 2065 183, i 2066 163, i 2067 143, i 2068 123, i 2069 103, i 2070 83, i 2071 63, i 2072 43, i 2073 23, i 2074 03, i 2075 03, i 2076 03, i 2077 03, i 2078 03, i 2079 03, i 2080 03, i 2081 03, i 2082 03, i 2083 03, i 2084 03, i 2085 03, i 2086 03, i 2087 03, i 2088 03, i 2089 03, i 2090 03, i 2091 03, i 2092 03, i 2093 03, i 2094 03, i 2095 03, i 2096 03, i 2097 03, i 2098 03, i 2099 03, i 2010 03, i 2011 03, i 2012 03, i 2013 03, i 2014 03, i 2015 03, i 2016 03, i 2017 03, i 2018 03, i 2019 03, i 2020 03, i 2021 03, i 2022 03, i 2023 03, i 2024 03, i 2025 03, i 2026 03, i 2027 03, i 2028 03, i 2029 03, i 2030 03, i 2031 03, i 2032 03, i 2033 03, i 2034 03, i 2035 03, i 2036 03, i 2037 03, i 2038 03, i 2039 03, i 2040 03, i 2041 03, i 2042 03, i 2043 03, i 2044 03, i 2045 03, i 2046 03, i 2047 03, i 2048 03, i 2049 03, i 2050 03, i 2051 03, i 2052 03, i 2053 03, i 2054 03, i 2055 03, i 2056 03, i 2057 03, i 2058 03, i 2059 03, i 2060 03, i 2061 03, i 2062 03, i 2063 03, i 2064 03, i 2065 03, i 2066 03, i 2067 03, i 2068 03, i 2069 03, i 2070 03, i 2071 03, i 2072 03, i 2073 03, i 2074 03, i 2075 03, i 2076 03, i 2077 03, i 2078 03, i 2079 03, i 2080 03, i 2081 03, i 2082 03, i 2083 03, i 2084 03, i 2085 03, i 2086 03, i 2087 03, i 2088 03, i 2089 03, i 2090 03, i 2091 03, i 2092 03, i 2093 03, i 2094 03, i 2095 03, i 2096 03, i 2097 03, i 2098 03, i 2099 03, i 2010 03, i 2011 03, i 2012 03, i 2013 03, i 2014 03, i 2015 03, i 2016 03, i 2017 03, i 2018 03, i 2019 03, i 2020 03, i 2021 03, i 2022 03, i 2023 03, i 2024 03, i 2025 03, i 2026 03, i 2027 03, i 2028 03, i 2029 03, i 2030 03, i 2031 03, i 2032 03, i 2033 03, i 2034 03, i 2035 03, i 2036 03, i 2037 03, i 2038 03, i 2039 03, i 2040 03, i 2041 03, i 2042 03, i 2043 03, i 2044 03, i 2045 03, i 2046 03, i 2047 03, i 2048 03, i 2049 03, i 2050 03, i 2051 03, i 2052 03, i 2053 03, i 2054 03, i 2055 03, i 2056 03, i 2057 03, i 2058 03, i 2059 03, i 2060 03, i 2061 03, i 2062 03, i 2063 03, i 2064 03, i 2065 03, i 2066 03, i 2067 03, i 2068 03, i 2069 03, i 2070 03, i 2071 03, i 2072 03, i 2073 03, i 2074 03, i 2075 03, i 2076 03, i 2077 03, i 2078 03, i 2079 03, i 2080 03, i 2081 03, i 2082 03, i 2083 03, i 2084 03, i 2085 03, i 2086 03, i 2087 03, i 2088 03, i 2089 03, i 2090 03, i 2091 03, i 2092 03, i 2093 03, i 2094 03, i 2095 03, i 2096 03, i 2097 03, i 2098 03, i 2099 03, i 2010 03, i 2011 03, i 2012 03, i 2013 03, i 2014 03, i 2015 03, i 2016 03, i 2017 03, i 2018 03, i 2019 03, i 2020 03, i 2021 03, i 2022 03, i 2023 03, i 2024 03, i 2025 03, i 2026 03, i 2027 03, i 2028 03, i 2029 03, i 2030 03, i 2031 03, i 2032 03, i 2033 03, i 2034 03, i 2035 03, i 2036 03, i 2037 03, i 2038 03, i 2039 03, i 2040 03, i 2041 03, i 2042 03, i 2043 03, i 2044 03, i 2045 03, i 2046 03, i 2047 03, i 2048 03, i 2049 03, i 2050 03, i 2051 03, i 2052 03, i 2053 03, i 2054 03, i 2055 03, i 2056 03, i 2057 03, i 2058 03, i 2059 03, i 2060 03, i 2061 03, i 2062 03, i 2063 03, i 2064 03, i 2065 03, i 2066 03, i 2067 03, i 2068 03, i 2069 03, i 2070 03, i 2071 03, i 2072 03, i 2073 03, i 2074 03, i 2075 03, i 2076 03, i 2077 03, i 2078 03, i 2079 03, i 2080 03, i 2081 03, i 2082 03, i 2083 03, i 2084 03, i 2085 03, i 2086 03, i 2087 03, i 2088 03, i 2089 03, i 2090 03, i 2091 03, i 2092 03, i 2093 03, i 2094 03, i 2095 03, i 2096 03, i 2097 03, i 2098 03, i 2099 03, i 2010 03, i 2011 03, i 2012 03, i 2013 03, i 2014 03, i 2015 03, i 2016 03, i 2017 03, i 2018 03, i 2019 03, i 2020 03, i 2021 03, i 2022 03, i 2023 03, i 2024 03, i 2025 03, i 2026 03, i 2027 03, i 2028 03, i 2029 03, i 2030 03, i 2031 03, i 2032 03, i 2033 03, i 2034 03, i 2035 03, i 2036 03, i 2037 03, i 2038 03, i 2039 03, i 2040 03, i 2041 03, i 2042 03, i 2043 03, i 2044 03, i 2045 03, i 2046 03, i 2047 03, i 2048 03, i 2049 03, i 2050 03, i 2051 03, i 2052 03, i 2053 03, i 2054 03, i 2055 03, i 2056 03, i 2057 03, i 2058 03, i 2059 03, i 2060 03, i 2061 03, i 2062 03, i 2063 03, i 2064 03, i 2065 03, i 2066 03, i 2067 03, i 2068 03, i 2069 03, i 2070 03, i 2071 03, i 2072 03, i 2073 03, i 2074 03, i 2075 03, i 2076 03, i 2077 03, i 2078 03, i 2079 03, i 2080 03, i 2081 03, i 2082 03, i 2083 03, i 2084 03, i 2085 03, i 2086 03, i 2087 03, i 2088 03, i 2089 03, i 2090 03, i 2091 03, i 2092 03, i 2093 03, i 2094 03, i 2095 03, i 2096 03, i 2097 03, i 2098 03, i 2099 03, i 2010 03, i 2011 03, i 2012 03, i 2013 03, i 2014 03, i 2015 03, i 2016 03, i 2017 03, i 2018 03, i 2019 03, i 2020 03, i 2021 03, i 2022 03, i 2023 03, i 2024 03, i 2025 03, i 2026 03, i 2027 03, i 2028 03, i 2029 03, i 2030 03, i 2031 03, i 2032 03, i 2033 03, i 2034 03, i 2035 03, i 2036 03, i 2037 03, i 2038 03, i 2039 03, i 2040 03, i 2041 03, i 2042 03, i 2043 03, i 2044 03, i 2045 03, i 2046 03, i 2047 03, i 2048 03, i 2049 03, i 2050 03, i 2051 03, i 2052 03, i 2053 03, i 2054 03, i 2055 03, i 2056 03, i 2057 03, i 2058 03, i 2059 03, i 2060 03, i 2061 03, i 2062 03, i 2063 03, i 2064 03, i 2065 03, i 2066 03, i 2067 03, i 2068 03, i 2069 03, i 2070 03, i 2071 03, i 2072 03, i 2073 03, i 2074 03, i 2075 03, i 2076 03, i 2077 03, i 2078 03, i 2079 03, i 2080 03, i 2081 03, i 2082 03, i 2083 03, i 2084 03, i 2085 03, i 2086 03, i 2087 03, i 2088 03, i 2089 03, i 2090 03, i 2091 03, i 2092 03, i 2093 03, i 2094 03, i 2095 03, i 2096 03, i 2097 03, i 2098 03, i 2099 03, i 2010 03, i 2011 03, i 2012 03, i 2013 03, i 2014 03, i 2015 03, i 2016 03, i 2017 03, i 2018 03, i 2019 03, i 2020 03, i 2021 03, i 2022 03, i 2023 03, i 2024 03, i 2025 03, i 2026 03, i 2027 03, i 2028 03, i 2029 03, i 2030 03, i 2031 03, i 2032 03, i 2033 03, i 2034 03, i 2035 03, i 2036 03, i 2037 03, i 2038 03, i 2039 03, i 2040 03, i 2041 03, i 2042 03, i 2043 03, i 2044 03, i 2045 03, i 2046 03, i 2047 03, i 2048 03, i 2049 03, i 2050 03, i 2051 03, i 2052 03, i 2053 03, i 2054 03, i 2055 03, i 2056 03, i 2057 03, i 2058 03, i 2059 03, i 2060 03, i 2061 03, i 2062 03, i 2063 03, i 2064 03, i 2065 03, i 2066 03, i 2067 03, i 2068 03, i 2069 03, i 2070 03, i 2071 03, i 2072 03, i 2073 03, i 2074 03, i 2075 03, i 2076 03, i 2077 03, i 2078 03, i 2079 03, i 2080 03, i 2081 03, i 2082 03, i 2083 03, i 2084 03, i 2085 03, i 2086 03, i 2087 03, i 2088 03, i 2089 03, i 2090 03, i 2091 03, i 2092 03, i 2093 03, i 2094 03, i 2095 03, i 2096 03, i 2097 03, i 2098 03, i 2099 03, i 2010 03, i 2011 03, i 2012 03, i 2013 03, i 2014 03, i 2015 03, i 2016 03, i 2017 03, i 2018 03, i 2019 03, i 2020 03, i 2021 03, i 2022 03, i 2023 03, i 2024 03, i 2025 03, i 2026 03, i 2027 03, i 2028 03, i 2029 03, i 2030 03, i 2031 03, i 2032 03, i 2033 03, i 2034 03, i 2035 03, i 2036 03, i 2037 03, i 2038 03, i 2039 03, i 2040 03, i 2041 03, i 2042 03, i 2043 03, i 2044 03, i 2045 03, i 2046 03, i 2047 03, i 2048 03, i 2049 03, i 2050 03, i 2051 03, i 2052 03, i 2053 03, i 2054 03, i 2055 03, i 2056 03, i 2057 03, i 2058 03, i 2059 03, i 2060 03, i 2061 03, i 2062 03, i 2063 03, i 2064 03, i 2065 03, i 2066 03, i 2067 03, i 2068 03, i 2069 03, i 2070 03, i 2071 03, i 2072 03, i 2073 03, i 2074 03, i 2075 03, i 2076 03, i 2077 03, i 2078 03, i 2079 03, i 2080 03, i 2081 03, i 2082 03, i 2083 03, i 2084 03, i 2085 03, i 2086 03, i 2087 03, i 2088 03, i 2089 03, i 2090 03, i 2091 03, i 2092 03, i 2093 03, i 2094 03, i 2095 03, i 2096 03, i 2097 03, i 2098 03, i 2099 03, i 2010 03, i 2011 03, i 2012 03, i 2013 03, i 2014 03, i 2015 03, i 2016 03, i 2017 03, i 2018 03, i 2019 03, i 2020 03, i 2021 03, i 2022 03, i 2023 03, i 2024 03, i 2025 03, i 2026 03, i 2027 03, i 2028 03, i 2029 03, i 2030 03, i 2031 03, i 2032 03, i 2033 03, i 2034 03, i 2035 03, i 2036 03, i 2037 03, i 2038 03, i 2039 03, i 2040 03, i 2041 03, i 2042 03, i 2043 03, i 2044 03, i 2045 03, i 2046 03, i 2047 03, i 2048 03, i 2049 03, i 2050 03, i 2051 03, i 2052 03, i 2053 03, i 2054 03, i 2055 03, i 2056 03, i 2057 03, i 2058 03, i 2059 03, i 2060 03, i 2061 03, i 2062 03, i 2063 03, i 2064 03, i 2065 03, i 2066 03, i 2067 03, i 2068 03, i 2069 03, i 2070 03, i 2071 03, i 2072 03, i 2073 03, i 2074 03, i 2075 03, i 2076 03, i 2077 03, i 2078 03, i 2079 03, i 2080 03, i 2081 03, i 2082 03, i 2083 03, i 208

